

Βασιλική Κ. Θεολόγη

Ειδική Επιστήμων Τμήματος Πολιτικών Επιστημών ΔΠΘ

Δικηγόρος - Δρ. Εγκληματολογίας, Νομικής Σχολής ΔΠΘ

vtheologi@yahoo.com

«Η επίδραση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διαμόρφωση της αντεγκληματικής πολιτικής.»

Περίληψη

Στην τελική διαμόρφωση και υλοποίηση της **αντεγκληματικής πολιτικής** με την οποία επιβαρύνεται η Πολιτεία, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο τα ευρήματα της **Εγκληματολογικής έρευνας**. Η μελέτη και η αξιολόγηση των επιστημονικών πορισμάτων, στα οποία καταλήγει η έρευνα οδηγεί στη διατύπωση των γενικότερων αρχών για την χάραξη της ορθότερης πολιτικής.

Στη σύγχρονη εγκληματικότητα, οι **ψηφιακές πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης** διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αναζήτηση και τη σύλληψη των δραστών, αναδεικνύουν νέα στοιχεία, που αφορούν στο *modus operandi* του δράστη, στη σκιαγράφηση του προφίλ του, και τελικά στην υπογραφή του εγκλήματος.

Επιπρόσθετα, οι σύγχρονες μορφές επικοινωνίας, επιδρούν στο έγκλημα –με την παραδοσιακή του μορφή- δημιουργούν νέα δεδομένα στην αντιμετώπισή του, τόσο στο πεδίο της πρόληψης (οδηγίες, καλές πρακτικές κλπ) όσο και σε εκείνο της καταστολής.

Στην παρούσα εισήγηση, επιχειρείται η ανάδειξη και αξιολόγηση των στοιχείων που συν-διαμορφώνουν το έγκλημα ή συμβάλλουν στην εξιχνίασή του και φιλοξενούνται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Διερευνάται επίσης, η επίδρασή τους στη διαμόρφωση της Αντεγκληματικής πολιτικής.

Στην εισαγωγή της δίδεται η διάσταση της σημασίας των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, στην καθημερινότητά μας, αλλά και στην ίδια μας την υπόσταση. Στο δεύτερο μέρος της αναλύονται οι τρεις πιο βασικές πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, οι οποίες θα αποτελέσουν στη συνέχεια (μέρος τρίτο), τη βάση αξιολόγησης των πέντε *cases studies* (περιπτωσιολογικών μελετών) που θα αναλυθούν. Στο τέταρτο μέρος γίνεται αναφορά σε προτάσεις αντεγκληματικής πολιτικής που θα μπορούσαν να ελαχιστοποιήσουν την τελεσθείσα εγκληματικότητα, από την πλευρά της πρόληψης. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με τις συμπερασματικές παρατηρήσεις.

1. Εισαγωγή

Πίσω στον 17^ο αιώνα, την εποχή που αναπτύσσονταν οι αρχές του ορθολογισμού ο Rene Descartes, διατύπωνε το θεμελιώδες αξίωμα «cogito ergo sum», «σκέφτομαι άρα υπάρχω». Στη διστική ερμηνεία του αξιώματός του, συμπεριελάμβανε την ουσία του σώματος, *res extensa* και την ουσία του πνεύματος, *res cogitans*.

Σήμερα, τετρακόσια χρόνια μετά, η αναζήτηση του Descartes- που εστιάζονταν στην επιβίωση μετά το σωματικό θάνατο, στη δυαρχία ψυχής σώματος, και στην απόδειξη της ύπαρξης του Θεού- δε δίνει πειστικές απαντήσεις για την ύπαρξή μας, για την ανθρώπινη υπόσταση, όπως προσδιορίζεται στη σύγχρονη γεωγραφία του κυβερνοχώρου.

Σε αυτή, συνυπάρχουν ο πραγματικός και ο εικονικός κόσμος, κατά συνέπεια, εάν κάποιος δεν έχει ανοίξει λογαριασμό σε κάποιο από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, θεωρείται ότι, **αλλά δεν υπάρχει**. Για κάποιους, η απουσία ηλεκτρονικού προφίλ, πιθανολογείται ως ύποπτη ή αποδίδεται σε κάποια μειονεξία ή δυσλειτουργία του ατόμου.

Η νέα πραγματικότητα, όπως εύστοχα επισημαίνει η **Lennin Hernández González**, **επιτάσσει να προστεθεί στο αξίωμα του Descarte** ένα ακόμη στοιχείο, στην ερμηνεία του αξιώματός για την υπόσταση του ατόμου, το **digitalis res**. Άρα, καταλήγει η Gonzalez, η επαναδιατύπωση του γνωμικού- αξιώματος- θα είναι: «Habeo Facebook ergo sum», δηλαδή, «Έχω Facebook, άρα υπάρχω». (González, 2013).

Με την προσθήκη του *digitalis res*, στην υπόσταση του ατόμου, εγείρονται τα ακόλουθα ερωτήματα:

-Είναι, το άνοιγμα ενός λογαριασμού στα Facebook και το περιεχόμενό του, δηλωτικό του χαρακτήρα του ατόμου που το δημιούργησε;

-Είναι οι απόψεις που φιλοξενούνται σε ιστολόγια ή στο twitter, επαρκείς για να σκιαγραφήσουν το προφίλ του καθενός από εμάς;

-Είναι τέλος, τα Forum και οι σελίδες κοινωνικής δικτύωσης που συμμετέχει ο χρήστης ενός μέσου κοινωνικής δικτύωσης, σημαντικά ηλεκτρονικά ίχνη, στην περίπτωση που φέρεται ως δράστης αξιόποινης πράξης;

Στόχος της συγκεκριμένης εισήγησης, είναι να απαντηθούν οι παραπάνω ερωτήσεις, ώστε να αναδειχθούν τα στοιχεία που φιλοξενούνται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είτε συν-διαμορφώνουν το έγκλημα –ως μέσα τέλεσης του εγκλήματος- είτε συμβάλλουν στην εξιχνίασή του.

Διερευνάται επίσης, η επίδρασή τους στη διαμόρφωση της Αντεγκληματικής Πολιτικής.

2. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης- ιστορικό

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είναι ένας σημαντικός δίαυλος επικοινωνίας, ανταλλαγής απόψεων και συνεργασίας μεταξύ των ατόμων, που βρίσκονται σε διαφορετικά σημεία του πλανήτη. (Khan Sarosh, 2012)

Η αρχιτεκτονική του κυβερνοχώρου (Zizi Papacharissi, 2009), ευνοεί την ελευθερία της έκφρασης, μέσω της ανωνυμίας, συνεχίζει την πραγματική ζωή μέσα σε εικονικά περιβάλλοντα (Bolter, 1996), ενθαρρύνει την αποτελεσματική επικοινωνία.

Ήδη, από την εφεύρεση του **World Wide Web**, ο εμπνευστής του, Sir Tim Berners-Lee, διατύπωσε την άποψη ότι, θα γινόταν ένα κοινωνικό εργαλείο που θα επέτρεπε σε οποιαδήποτε άτομα, ανεξάρτητα από την τεχνική τους ικανότητα, να συζητήσουν με άλλους, σε αντίθετες γωνιές της γης. (Berners-Lee T, 2000).

Στη μετεξέλιξή τους, **τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είναι ένα σύγχρονο καταφύγιο επικοινωνίας, μια πραγματικότητα**, δεδομένου ότι ο καθένας μπορεί να δημιουργήσει στο οικοδόμημά της, ένα περιεχόμενο, που περιλαμβάνει εικόνες, βίντεο και απηχεί τις απόψεις του. (Boyd D. and Ellison N., 2008).

Στη θέση της πρώτης επιλογής βρίσκεται το Facebook, ένα εργαλείο κοινωνικής δικτύωσης, που επιτρέπει στα άτομα να διατηρήσουν τις σχέσεις τους με το

κοινωνικό τους περιβάλλον και μάλιστα με ένα βαθμό εξοικείωσης, που οι ρυθμοί της καθημερινότητας περιορίζουν. (Granovetter M, 1973).

Πρόκειται για ένα ιστοχώρο κοινωνικής δικτύωσης που ξεκίνησε στις 4 Φεβρουαρίου του 2004. Οι χρήστες μπορούν να επικοινωνούν μέσω μηνυμάτων με τις επαφές τους και να τους ειδοποιούν όταν ανανεώνουν τις προσωπικές πληροφορίες τους.

Επίσης, το Facebook είναι ένα από τα δημοφιλέστερα sites για ανέβασμα φωτογραφιών με πάνω από 14 εκατομμύρια φωτογραφίες καθημερινά. Με αφορμή τη δημοτικότητά του, το Facebook έχει υποστεί κριτική και κατηγορηθεί σε θέματα που αφορούν τα προσωπικά δεδομένα και τις πολιτικές απόψεις των ιδρυτών του. (<http://el.wikipedia.org/wiki/Facebook>).

Ακολουθεί το twitter, μια υπηρεσία microblogging που δίδει στα άτομα την ευκαιρία να διατυπώσουν τις απόψεις τους, με λίγους χαρακτήρες.

Το **Twitter** είναι ένας ιστοχώρος κοινωνικής δικτύωσης που επιτρέπει στους χρήστες του να στέλνουν και να διαβάζουν σύντομα μηνύματα (μέχρι 140 χαρακτήρες), τα οποία ονομάζονται Tweets. Τα μηνύματα μπορούν να αναγνωστούν και από μη συνδεδεμένους χρήστες, αλλά μόνο οι συνδεδεμένοι έχουν τη δυνατότητα να δημοσιεύσουν κείμενα. Δημιουργήθηκε τον Μάρτιο του 2006 από τον Τζακ Ντόρσεϊ και δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου. Η υπηρεσία έγινε γρήγορα δημοφιλής και σήμερα έχει 500 εκατομμύρια χρήστες. Είναι ένας από τους δέκα πιο δημοφιλείς ιστοτόπους του διαδικτύου. (<http://el.wikipedia.org/wiki/Twitter>)

Υπάρχουν διάφορα χαρακτηριστικά του twitter που οδηγούν στην εξασφάλιση της ευρείας διάδοσης του περιεχομένου, όπως το retweeting, οι απαντήσεις που δίδονται σε άμεσο χρόνο, η δυνατότητα των χρηστών να είναι συνδεδεμένοι προκειμένου να ψάξουν τα tweets αργότερα και τα hashtags που επιτρέπουν στους χρήστες να δουν λέξεις ή φράσεις που κατέστησαν δημοφιλείς, μέσα σε μια συγκεκριμένη περιοχή κατά τη διάρκεια μιας ιδιαίτερης χρονικής περιόδου. (Zhao D. and Rosson M., 2009).

Στους δημοφιλείς διαδικτυακούς τόπους ανήκει και το **YouTube**, που επιτρέπει την αποθήκευση, αναζήτηση και αναπαραγωγή ψηφιακών ταινιών.

Όλοι μπορούν να βλέπουν τις αποθηκευμένες ψηφιακές ταινίες (βίντεο), ενώ τα εγγεγραμμένα μέλη δύναται να αποθηκεύουν απεριόριστο αριθμό ταινιών με χρονικό όριο δεκαπέντε λεπτών το κάθε βίντεο. Μαζί με τις ταινίες διαφαίνεται και ο αριθμός των μελών που τις έχουν δει, ώστε να διακρίνονται ποιες είναι οι πιο δημοφιλείς.

Επίσης ένας χρήστης μπορεί να εκφράσει τη γνώμη του, αν του αρέσει ένα βίντεο ή όχι. (<http://el.wikipedia.org/wiki/YouTube>)

Οι νέες μορφές επικοινωνίας, αξιοποιούνται όχι μόνο στην καθημερινότητα των νομοταγών πολιτών, αλλά και των εγκληματιών. Συμβάλλουν επίσης σημαντικά και στη **συνεργασία της Αστυνομίας με τους πολίτες**, στο στάδιο συλλογής πληροφοριών κατά τη σύλληψη των φερομένων ως δραστών, όπως θα αποδειχθεί στη συνέχεια.

3. Περιπτωσιολογικές μελέτες

Στην παρούσα ενότητα, αποτυπώνονται ενδεικτικά, μέσα από πέντε χαρακτηριστικές περιπτώσεις, πτυχές της εγκληματικής δραστηριότητας, που αποτυπώνονται στις δημοφιλείς μορφές κοινωνικής δικτύωσης και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη σκιαγράφηση του προφίλ του δράστη, στην υπογραφή του εγκλήματος, στον τρόπο του επιχειρείν, δηλαδή το *modus operandi*.

Επίσης, μέσα από τις περιπτωσιολογικές μελέτες, δίδεται έμφαση στην επίδραση που ασκούν στη διαμόρφωση της αντεγκληματικής πολιτικής.

Πρώτη περιπτωσιολογική μελέτη: Άντερς Μπέχρινγκ Μπρέιβικ (Anders Behring Breivik). - **Σκιαγράφηση του προφίλ του δράστη, Μέθοδος του επιχειρείν.**

A. Ιστορικό.

Στις 22 Ιουλίου 2011, περισσότεροι από 90 άνθρωποι στην Νορβηγία, έχασαν τη ζωή τους από μια έκρηξη βόμβας στο Όσλο και από τις σφαίρες ενός άντρα σε κατασκήνωση νεολαίας πολιτικού κόμματος στο νησί *Ουτόγια* (νορβ. Utøya), 40 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της νορβηγικής πρωτεύουσας.

«Ένας άνθρωπος που έχει άποψη, ισούται με 100.000 ανθρώπους που έχουν μόνο ενδιαφέροντα»: Αυτό ήταν το μοναδικό μήνυμα στο λογαριασμό του Άντερς Μπέχρινγκ Μπρέιβικ στο Twitter, όπως και στο λογαριασμό του στο Facebook.

Η ρήση δεν είναι δική του, όπως και ουσιαστικά τίποτε από τις αναρτήσεις του στο Facebook: **Οι ελάχιστες αναρτήσεις του παραπέμπουν είτε σε βίντεο στο**

Youtube είτε είναι αποσπάσματα από κείμενα και τραγούδια που φαίνεται ότι συνέθεταν αυτήν την «άποψη» που κάνουν κάποιον να ισούται με 100.000 ανθρώπους με ενδιαφέροντα. (www.NEWSMMEblogspot.com)

Ο Breivik, άνοιξε λογαριασμούς στο Facebook και το twitter, ως «κάρτα γνωριμίας», στους χιλιάδες που θα έψαχναν στοιχεία μετά την τραγωδία, που είχε ήδη προγραμματίσει.

Η Νορβηγική αστυνομία ανέφερε ότι στην πορεία του στο Διαδίκτυο περιλαμβάνει παρουσία σε φονταμενταλιστικά χριστιανικά Forum.

Στο πολυσέλιδο αντι-ισλαμικό μανιφέστο που δημοσίευσε πριν το μακελειό, στις 11 Ιουνίου, αναφέρει ότι είναι μέλος του τάγματος των Ναϊτών.

Ο Μπρέιβικ στο 1500 σελίδων μανιφέστο του γράφει: "Είναι καλύτερα να σκοτώσεις πάρα πολλούς παρά αρκετούς όταν αποφασίσεις να χτυπήσεις, αλλιώς ρισκάρεις να μειώσεις τον ιδεολογικό αντίκτυπο της πράξης σου".

B. Επισημάνσεις.

Η διακρίβωση της ταυτότητας ενός άγνωστου δράστη και η εξιχνίαση του εγκλήματος, στηρίζονται στην ανάλυση της διασύνδεση μιας υπόθεσης, με **συγκεκριμένα γνωρίσματα που χαρακτηρίζονται ως καίριας σημασίας. Σε αυτά συγκαταλέγεται το modus operandi του δράστη, δηλαδή η μέθοδος του επιχειρείν, ή της δημιουργίας των γεγονότων, όπως σημειώνει ο καθηγητής Δημόπουλος (Δημόπουλος, 2011).**

Δεδομένου ότι, όλοι οι εγκληματίες δεν διαθέτουν ένα συγκεκριμένο modus operandi, θα πρέπει να επισημανθεί ότι εμφανίζουν, κατά τη διάρκεια της εγκληματικής τους πορείας, συγκεκριμένες μεθόδους και τακτικές, που δικαιολογούν την ανακριτική τους σκιαγράφιση. **Στη συγκεκριμένη υπόθεση διακρίνονται στοιχεία του modus operandi, δηλαδή μαθημένες συμπεριφορές, οι οποίες εξελίχθηκαν και αναπτύχθηκαν με την πάροδο του χρόνου, αποτυπώθηκαν στα κοινωνικά δίκτυα (Facebook-twitter) και απηχούν τις ιδεολογικές απόψεις του δράστη και την εγκληματική του προδιάθεση-την προεγκληματική του επικινδυνότητα (Δημόπουλος, 1988).**

Η αναφορά της Νορβηγικής αστυνομίας ότι η πορεία του Μπρέιβικ στο Διαδίκτυο περιλαμβάνει παρουσία σε φονταμενταλιστικά χριστιανικά Forum, το επάγγελμά του και οι ειδικές γνώσεις του στα όπλα, **επιβεβαιώνουν την ύπαρξη**

ενός από τους παράγοντες διαμόρφωσης του *modus operandi*, την επιτήδευση, δηλαδή την αποκτώμενη εξειδικευμένη γνώση.

Στην επιστήμη της Ανακριτικής, επισημαίνει ο καθηγητής Δημόπουλος, «η εξοικείωση και η επάρκεια γνώσεων που μπορεί ο δράστης να αποκτήσει μέσω της εκμάθησης εξειδικευμένων πληροφοριών ή τεχνικών, **είναι δυνατό να συμπεριληφθούν στο τελικό εγκληματικό του προφίλ**. Εάν επισημανθούν από τους φορείς της Ανάκρισης, μπορούν να παράσχουν μια αναβαθμισμένη ανακριτική μέθοδο.» (Δημόπουλος, 2011).

Περιπτωσιολογική μελέτη δεύτερη: Οι βομβιστές της Βοστώνης (15-05-2013). - Η επιρροή των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, Ο φόβος του εγκλήματος, Η θεωρία του αποδιοπομπαίου Τράγου.

A. Ιστορικό.

Δύο εκρήξεις συγκλόνισαν, στη γραμμή του τερματισμού στο Μαραθόνιο της Βοστώνης το απόγευμα της Δευτέρας 15 Απριλίου 2013, με αποτέλεσμα το θάνατο τριών ανθρώπων (ανάμεσά τους ένα παιδί 8 ετών) και τον τραυματισμό τουλάχιστον άλλων 150 όπως μετέδωσε το CNN με τους 17 σε κρίσιμη κατάσταση (www.freepen.gr). Άνθρωποι από ολόκληρο τον κόσμο μπορούσαν να ζήσουν λεπτό προς λεπτό όλες τις εξελίξεις...χρήστες του διαδικτύου από τη Νορβηγία ως τη Μέση Ανατολή άκουγαν ζωντανά τους πυροβολισμούς και τους διαλόγους των αστυνομικών.

Στο συγκεκριμένο συμβάν, όλες οι πληροφορίες ταυτόχρονα ανέβαιναν στο twitter. Η ενημέρωση ήταν τόσο άμεση που κάποιοι άρχισαν να κάνουν εκκλήσεις να μην μεταδίδονται όλες οι πληροφορίες καθώς αυτό μπορεί να ήταν ακόμα και μοιραίο για την εξέλιξη της καταδίωξης.

Οι αστυνομικοί αντάλλασσαν μεταξύ τους μια πληροφορία για ένα ύποπτο σπίτι και σε δευτερόλεπτα μπορούσες να δεις αναρτημένη φωτογραφία του σπιτιού από το Google Map καθώς και το τηλέφωνο του ιδιοκτήτη.

Παρά τις εκκλήσεις, οι χρήστες του twitter συνέχιζαν να μεταδίδουν όλα όσα άκουγαν από τον ασύρματο της αστυνομίας, ενώ ταυτόχρονα άρχισαν να εμφανίζονται και τα περιπαικτικά και ειρωνικά σχόλια για το CNN.

Η έντονη δραστηριότητα του Twitter κινητοποίησε την αμερικάνικη αστυνομία

που θέλησε να ανοίξει ένα νέο παράθυρο επικοινωνίας με τους πολίτες. Καθόλου τυχαία η σύλληψη του 19χρονου υπόπτου ανακοινώθηκε πρώτα από το twitter και αργότερα δόθηκε η εικόνα από τις τηλεοπτικές οθόνες. (<http://www.exostispres.gr/Article/ta-social-media-kai-i-periptosi-tis-bostonis-0#ixzz2RsS8AeHS>). Η αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, από την Αστυνομία της Βοστώνης, ήταν εμφανής, κατά την εξέλιξη της υπόθεσης και πριν την σύλληψη του φερόμενου ως δράστη, καθώς, με ένα tweet προειδοποιούσε τους πολίτες να μείνουν μακριά από το συγκεκριμένο όχημα, στο οποίο θεωρούσαν πιθανό να επιβαίνει ο καταζητούμενος 19χρονος βομβιστής της Βοστώνης. **Μερικά λεπτά αργότερα, μέσω Twitter η Αστυνομία της Βοστώνης ενημέρωσε πως το εν λόγω όχημα βρέθηκε εγκαταλελειμμένο.**

Τις επόμενες ημέρες αναδείχθηκαν οι διαδικτυακοί ντετέκτιβ, που ανέπτυσαν τις θεωρίες τους σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης. **Οι ντετέκτιβ του Internet προχώρησαν ένα βήμα παρακάτω: έφτασαν στο σημείο να αναγνωρίσουν έναν «ύποπτο» και να δημοσιοποιήσουν το όνομα και τη φωτογραφία του στο Διαδίκτυο, στοιχεία που στη συνέχεια μοιράστηκαν εκατομμύρια χρήστες στο Twitter και άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.** Ο 17χρονος Σαλάχ Μπαρχούν, ένας από τους άνδρες που αναγνωρίστηκε στη φωτογραφία, δήλωσε ότι φοβάται για τη ζωή του.

B. Επισημάνσεις.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η υποκατάσταση των MME από τους αυτόκλητους δημοσιογράφους-απλούς πολίτες- του twitter, αναδεικνύει τον κυρίαρχο ρόλο των MME και πλέον των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, που πρωταγωνιστούν στην άμεση ενημέρωση και την επιρροή τους στην κοινωνία. **Στον καταιγισμό των πληροφοριών που μεταδίδουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δίδουν έμφαση τόσο οι ανακριτικές αρχές, ώστε να προσδιορίσουν το σχεδιασμό της επιχείρησής τους, όσο και οι ίδιοι οι δράστες, προκειμένου να λάβουν εγκαίρως τα μέτρα προφύλαξής τους.**

Επίσης, αναδεικνύεται και η **σχέση της Αστυνομίας με τους πολίτες**, στην προσπάθεια εξιχνίασης του εγκλήματος. Η Αστυνομία γενικότερα, αποζητά την

συμμετοχή των πολιτών (Αλεξιάδης,2011), των οποίων οι πληροφορίες διαδραματίζουν καταλυτικό ρόλο, στον εντοπισμό και τη σύλληψη του δράστη της αξιόποινης πράξης. Η περίπτωση της Βοστώνης όμως, **αφαιρεί το ρόλο των θεσμοθετημένων ΜΜΕ, από το τρίπτυχο: έγκλημα- ενημέρωση-κοινωνία**, που διαμορφώνεται ως: **έγκλημα-ενημέρωση από την κοινωνία**. (Πανούσης Γ., 2003)

Η απουσία κανόνων στην ενημέρωση-που τα ΜΜΕ έως ένα βαθμό ακολουθούν- οδηγεί στη δημοσίευση στοιχείων που δεν διερευνήθηκαν ούτε διασταυρώθηκαν, με αποτέλεσμα να κατονομαστούν ως εγκληματίες, αθώοι πολίτες και για κάποιες στιγμές να έλθουν αντιμέτωποι με την υποψία των συμπολιτών τους και την κατηγορία.(Θεολόγη, 2011). Ένας 17χρονος **χαρακτηρίστηκε ως ένοχος ή παρεκκλίνον όταν η φωτογραφία του ανέβηκε στο twitter**, η παρέκκλιση δεν αποδίδεται στην συμπεριφορά του, αλλά στην αλληλεπίδραση ανάμεσα στα άτομα που διέπραξαν την ενέργεια (το χτύπημα στη Βοστώνη) και σε εκείνα που αντέδρασαν σε αυτή την ενέργεια (τους πολίτες). (Becker, 1963).

Τέλος, οι διάλογοι που αναπτύχθηκαν από τους διαδικτυακούς ντετέκτιβ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καλλιέργησαν τον ηθικό πανικό, το φόβο του εγκλήματος. (Cohen S., 1980).

Περιπτωσιολογική μελέτη τρίτη: Οι δολοφόνοι του FACEBOOK (13-04-2013). --Ηλεκτρονικά ίχνη, άρθρο 30 ΠΔ 14/2001, Άρση του απορρήτου, άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2225/1994.

A. Ιστορικό.

Στις 13-04-2013, ένας 30χρονος από τη Δάφνη, δολοφονείται στο σπίτι του. Ο 30χρονος άνδρας, γιος ενεχυροδανειστή, βρέθηκε από τον ίδιο τον πατέρα του νεκρός μέσα στο δωμάτιό του, στο διαμέρισμά του στην οδό Φαίδωνος 9. **Ο άτυχος άνδρας είχε γνωρίσει στο Facebook μια 24χρονη. Της αποκάλυψε πως είχε αρκετά χρήματα πριν της «κλείσει» ραντεβού γνωριμίας.** Η 24χρονη πήγε στο σπίτι του, αρχικά μόνη της για να μην κινήσει υποψίες. Σε ανύποπτο χρόνο, σύμφωνα με την Αστυνομία, άνοιξε την πόρτα στους τρεις συνεργούς της.

Τον φίμωσαν, τον χτύπησαν και τον έδεσαν στο δωμάτιό του. Τον σκότωσαν, στραγγαλίζοντάς τον. Αφού έψαξαν όλο το σπίτι, κατάφεραν να παραβιάσουν το χρηματοκιβώτιο και να κλέψουν αντικείμενα αξίας 150.000 ευρώ.

B. Επιστημόνες.

Στην εξιχνίαση του εγκλήματος, συνέβαλαν τα **ηλεκτρονικά ίχνη** που προέκυψαν τόσο από τη χρήση του κινητού τηλεφώνου, όσο και του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή. Τα ηλεκτρονικά ίχνη ανήκουν στα μέσα τέλεσης του εγκλήματος και ειδικότερα, στα όργανα ή εργαλεία του εγκλήματος. **Η εξέταση του ηλεκτρονικού ίχνους, ανήκει, κατά το άρθρο 30 του ΠΔ 14/2001, στην αρμοδιότητα του Τομέα Εξέτασης Ψηφιακών Πειστηρίων, της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών, που ενεργεί εξετάσεις επί κινητών τηλεφώνων ή άλλων ηλεκτρονικών συσκευών, οι οποίες περιέχουν ή αποθηκεύουν ψηφιακά δεδομένα.** Ο εργαστηριακός έλεγχος των πειστηρίων αποκτά ιδιαίτερη σπουδαιότητα, καθώς προσφέρει χρήσιμες πληροφορίες για το *modus operandi* του δράστη, τις συνθήκες τέλεσης του εγκλήματος, την προσωπικότητα του εγκληματία και την ταυτότητα του δράστη. **Σημαντικά στοιχεία για την ταυτότητα των δραστών, αλλά και τις συνθήκες τέλεσης του εγκλήματος, προέκυψαν από την άρση του απορρήτου, κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2225/1994, Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις, (ΦΕΚ Α΄ 121/20.7.1994), όπου διαπιστώθηκε ότι η 24χρονη το πρωί, πριν τη δολοφονία, «βομβάρδιζε» το θύμα με μηνύματα και τηλεφωνήματα.**

Από τις κεραίες της κινητής τηλεφωνίας κατόρθωσαν επίσης οι αστυνομικοί να συνδέσουν την πορεία της 24χρονης από το σπίτι της, στο σπίτι του θύματος, το μεσημέρι της ληστείας.

Περιπτωσιολογική μελέτη τέταρτη: Σύλληψη παιδεραστή προπονητή κρίκετ στην Κέρκυρα(11-05-2013). - Εναρμόνιση της νομοθεσίας για την παιδοφιλία.

A. Ιστορικό.

Ο Γιώργος Προσωπάρης συνελήφθη στο σπίτι του στην Κέρκυρα επ' αυτοφώρω να ασελγεί σε βάρος ανηλίκου. Είχε προηγηθεί η καταγγελία γονιών ότι ο 49χρονος ασελγούσε κατ' επανάληψη κατά τον τελευταίο ενάμιση χρόνο στο 17χρονο παιδί

τους, έναντι χρηματικής αμοιβής. Ο Προσωπάρης, είχε συλληφθεί ξανά πριν από 13 χρόνια για παρόμοια υπόθεση στο Λος Αντζελες την ώρα που πήγαινε να συναντήσει ένα 13χρονο αγόρι με το οποίο διατηρούσε επαφή μέσω chat room στο Ιντερνετ. Ο 35χρονος -τότε- δράστης αναφέρεται ως Αυστραλιανός που ζει στην Αγγλία και φέρεται να γνώρισε το παιδί μέσω ιστοσελίδας με το όνομα «gaydads4sons». Η περίπτωση του μάλιστα, η οποία έχει δημοσιευτεί σε πλήθος μέσων ενημέρωσης της Μεγάλης Βρετανίας και των ΗΠΑ, αποτέλεσε παράδειγμα σε μελέτες αυστηροποίησης των κανόνων κατά της παιδοφιλίας στο Ιντερνετ και χρήσης του Διαδικτύου γενικότερα .

B. Επισημάνσεις.

Η περίπτωση του, αποτέλεσε αφορμή για την αυστηροποίηση του πλαισίου ποινής στην Ευρώπη, για εγκλήματα παιδοφιλίας στο Ιντερνετ και χρήσης του Διαδικτύου γενικότερα. Οι Times του Λονδίνου, έγραφαν τον Αύγουστο του 2000 ότι, ο Γιώργος Προσωπάρης συνελήφθη στο Λος Αντζελες την ώρα που πήγαινε να συναντήσει ένα 13χρονο αγόρι με το οποίο διατηρούσε επαφή μέσω chat room στο Ιντερνετ. Ο 35χρονος -τότε- δράστης αναφέρεται ως Αυστραλιανός που ζούσε στην Αγγλία και φέρεται να γνώρισε το παιδί μέσω ιστοσελίδας με το όνομα «gaydads4sons». Πίσω από τον 13χρονο κρυβόταν μία πράκτορας του FBI. Ο ίδιος μάλιστα είπε στον δικαστή ότι «λυπόταν που συνέβη αυτό». Για την υπόθεση καταδικάστηκε σε έναν χρόνο φυλάκισης με αναστολή, με την υποχρέωση να βρίσκεται υπό επιτήρηση για τρία χρόνια ως δράστης σεξουαλικής επίθεσης. Επίσης, του απαγορεύτηκε να σερφάρει στο Ιντερνετ, να έρχεται σε επαφή με οποιοδήποτε άτομο κάτω των 18 και να περιφέρεται άσκοπα σε περιοχές που συχνάζουν παιδιά!

Η υπόθεση του Γιώργου Προσωπάρη, που συνομιλούσε με έναν «ανήλικο» ενώ ζούσε στην Αγγλία και συνελήφθη τελικά στις ΗΠΑ, αποτέλεσε παράδειγμα για τους ερευνητές σχετικά με το «ντιμπέιτ για τον κυβερνητικό έλεγχο στο Ιντερνετ», προκειμένου να αυστηροποιηθούν οι κανονισμοί για τους χρήστες του Διαδικτύου και στη Μεγάλη Βρετανία.

Ο Διευθυντής του Κέντρου Διαδραστικότητας του Πανεπιστημίου του Λονδίνου Χάρολντ Θίμπλεμπι, αναφέρει σε σχετική μελέτη του ότι, «Το θέμα είναι ότι χωρίς

τη βελτίωση της νομοθεσίας, αυτό που φαίνεται μια λογική δραστηριότητα για εμάς εδώ μπορεί να είναι παράνομη και σε άλλες χώρες. **Απαιτείται η εναρμόνιση της νομοθεσίας μας, ας μην προσποιούμαστε ότι αυτή η ρύθμιση δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε εμάς»,** σημείωνε -μεταξύ άλλων- ο συγγραφέας

Περιπτωσιολογική μελέτη Πέμπτη: Αρπαγή 13χρονης από τα Σπάτα, από 23χρονο Αλβανικής καταγωγής που γνώρισε μέσω Facebook. (26-05-2013)- Ηλεκτρονικός αναλφαβητισμός, Διατήρηση ιδιωτικού προφίλ στις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης.

A. Ιστορικό.

Η 13χρονη ζούσε στα Σπάτα με τη γιαγιά της. Μεγάλωνε χωρίς πατέρα, ενώ η τοξικομανής μητέρα της είναι έγκλειστη σε ίδρυμα. **Από αναρτήσεις στα προφίλ τους στο Facebook** προκύπτει ότι η 13χρονη ήταν ερωτευμένη με τον 23χρονο και ότι η φυγή της είχε προσχεδιαστεί. Σύμφωνα με αστυνομικές πηγές, η 13χρονη εγκατέλειψε οικειοθελώς το σπίτι όπου διέμενε μαζί με τη γιαγιά της στα Σπάτα και ταξίδεψε με τρένο έως την Καβάλα, όπου βρισκόταν ο 23χρονος Αλβανός υπήκοος. **Η γνωριμία τους ξεκίνησε δύο χρόνια πριν μέσω Facebook.**

B. Επισημάνσεις.

Τα κοινωνικά δίκτυα, είναι το βασικό όχημα για τη «σύναψη» κοινωνικών σχέσεων στη γεωγραφία του κυβερνοχώρου. (Ιγγλεζάκης, 2011) Το Facebook κατατάσσεται στην κορυφή της δημοφιλίας, για τους ανήλικους, σύμφωνα με την σχετικά πρόσφατη έρευνα «Για την κοινωνική δικτύωση, την ηλικία και τα προσωπικά δεδομένα», που διεξήχθη σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, την Άνοιξη και το Καλοκαίρι του 2010. Το Facebook προσελκύει την προτίμηση του ενός τρίτου των χρηστών του διαδικτύου, ηλικίας 9-16 ετών. Αν αναλογιστεί κανείς ότι τα νεότερα παιδιά, ηλικίας 9-12 ετών έχουν ανοικτό προφίλ και αναρτούν σε αυτό το τηλέφωνο, τη διεύθυνσή τους και το όνομα του σχολείου τους, όπως άλλωστε και τα στοιχεία της προσωπικής και οικογενειακής τους ζωής, γίνεται αντιληπτό πόσο εκτεθειμένα είναι στους κινδύνους που ελλοχεύουν. (Δημόπουλος-Θεολόγη, 2012).

Οι έφηβοι, αγήφιστα και σχεδόν μαζικά, ανεβάζουν με ευκολία στην προσωπική τους σελίδα, πληροφορίες για την ιδιωτική τους ζωή. Αγνοούν ωστόσο βασικά ζητήματα, όπως για παράδειγμα ότι μπορούν να επιλέξουν να διατηρήσουν ένα ιδιωτικό προφίλ. **Τον ηλεκτρονικό αναλφαβητισμό των ανηλίκων χρηστών ευνοεί κυρίως, η πολιτική που υιοθετούν οι πάροχοι**, διότι δε γνωστοποιούν στους χρήστες των σελίδων κοινωνικής δικτύωσης με σχετικές οδηγίες ότι, **θα πρέπει τα προφίλ τους να είναι ιδιωτικά και όχι δημόσια –ανοικτά- ώστε να ελέγχουν ποιος μπορεί να έχει πρόσβαση στο πλήρες προφίλ τους.**(Τσουραμάνης, 2005). Ο ενημερωμένος ανήλικος χρήστης θα μπορεί να αποφασίζει για το τι θέλει να αποκαλύψει διαδικτυακά και κατά συνέπεια να προστατευτεί από κακόβουλες επεξεργασίες των προσωπικών του στοιχείων, εφόσον επιλέξει τη σχετική ρύθμιση. Η δημιουργία ενός ιδιωτικού-κλειστού προφίλ, θα μπορούσε να αποτρέψει την έκβαση της υπόθεσης, για τη 13χρονη από τα Σπάτα.

4. Η Αντεγκληματική πολιτική

Η μελέτη και αξιολόγηση των πορισμάτων που προέκυψαν από την παράθεση των case studies, οδήγησε την Πολιτεία στην υιοθέτηση συγκεκριμένων μέτρων, για την περιστολή του εγκλήματος, που αποτελεί και το βασικό στόχο της Αντεγκληματικής πολιτικής.(Βιδάλη, 2013). Η επιλογή πέντε χαρακτηριστικών περιπτώσεων από διαφορετικά σημεία του πλανήτη, των οποίων η έκβαση εξελίχθηκε με βάση τα κοινωνικά δίκτυα, επιβεβαιώνει τη ρήση που διατυπώθηκε στη **Σύσταση Νο R, (96) 8 για την Αντεγκληματική πολιτική στην Ευρώπη σε μια εποχή αλλαγής, ότι «δεν υπάρχει κοινωνία απαλλαγμένη από το έγκλημα, και έτσι ο κύριος στόχος της αντεγκληματικής πολιτικής δεν μπορεί να είναι η εξάλειψη του εγκλήματος, αλλά μάλλον ο περιορισμός του εγκλήματος στα ελάχιστα δυνατά όρια.»**

Όπως σημειώνει ο καθηγητής Αλεξιάδης, περαιτέρω η περιστολή εξειδικεύεται σε δύο κύριους, ειδικότερους στόχους, την πρόληψη (prevention) και την καταστολή. (repression). (Αλεξιάδης, 2003)

Η Πρόληψη.

Η αυξανόμενη επικράτηση των περιοχών κοινωνικής δικτύωσης ενθαρρύνει τους χρήστες, να ανεβάσουν φωτογραφίες, βίντεο, απόψεις και διάφορες άλλες προσωπικές πληροφορίες στο Διαδίκτυο. Η ταχύτητα της καινοτομίας σημαίνει ότι

κάθε ημέρα, αναδεικνύεται μια νέα, σε απευθείας σύνδεση, υπηρεσία που υπόσχεται να αλλάξει τις διαπροσωπικές σχέσεις που αναπτύσσονται στην ηλεκτρονική πραγματικότητα και σε αντάλλαγμα να παραχωρηθούν περισσότερες και λεπτομερέστερες προσωπικές πληροφορίες.

Προβληματικές συμπεριφορές, οδήγησαν τα Κράτη- Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και τις ΗΠΑ, στη θεσμοθέτηση ανεξάρτητων αρχών και την υιοθέτηση καλών πρακτικών, ώστε να αντιμετωπιστούν συμπεριφορές στο επίπεδο της πρόληψης, πριν προκύψει αγωγή δικαίωμα και θεμελιωθεί αξιόποινη συμπεριφορά. Με βάση όσα προέκυψαν από τις περιπτώσιολογικές μελέτες, θα περιοριστούμε στις ακόλουθες αναφορές:

Στις καινοτόμες υπηρεσίες του Διαδικτύου, εντάχθηκε και η εφαρμογή της Google, η GoogleMap, που δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες να εντοπίσουν οδούς, μέσα από χάρτες και πανοραμικές φωτογραφίες. Ο συνδυασμός της τεχνολογίας με τη γνώση, έχει ως αποτέλεσμα τον εντοπισμό του ατόμου, από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο, όπως συνέβη στην περίπτωση της Βοστώνης. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, γίνεται άκριτα, ενώ ο χρήστης διατηρεί ελάχιστο έως κανένα έλεγχο. (Kincaid J., 2009). Η συγκεκριμένη υπηρεσία προωθήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο στις 19 Μαρτίου 2009 και στα τέλη Απριλίου του 2010, έφθασαν στο γραφείο του Επιτρόπου Πληροφόρησης (ICO) 74 καταγγελίες, που προωθήθηκαν στη Google. (Sellars S., 2011)

Το **Facebook** έχει παραβιάσει επανειλημμένα την κείμενη νομοθεσία, προχωρώντας σε παραπλανητικές και αθέμιτες πρακτικές. Επίσης, τον Δεκέμβριο του 2009, άλλαξε την πολιτική του ιστοχώρου, με **αποτέλεσμα να αποκτήσουν δημόσιο χαρακτήρα, ιδιωτικές πληροφορίες**, όπως ο κατάλογος των φίλων ενός χρήστη. (Computer and Telecommunications Law Review, 2012, 18(3), N 60-62).

Η ανάγκη προστασίας της ιδιωτικότητας στο Διαδίκτυο, οδήγησε το Ηνωμένο Βασίλειο στη θέσπιση του Γραφείου του Επιτρόπου της Πληροφόρησης, ο οποίος, έπειτα από διαβούλευση, προώθησε έναν Κώδικα Καλών πρακτικών, ώστε να προστατευτεί η ιδιωτικότητα στο Διαδίκτυο. Ο κώδικας Δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο του 2010 και εμπεριέχει σε επεξηγηματική μορφή, τις διατάξεις του νόμου για την παραβίαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, “DPA, 1998” (διαθέσιμο σε: http://www.ico.gov.uk/upload/documents/pressreleases/2009/personal_info_online_091209.pdf.)

Ένα ακόμη ζήτημα που εγείρεται, στην επικοινωνία των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι η **ελευθερία της έκφρασης**. Μηνύματα ή tweets, που προκαλούν φόβο ή απειλή, υποστηρίχθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι, θα διώκονται ποινικά: α. Αν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την αιτιολόγηση του φόβου ή της απειλής. β. Αν προκύπτει δημόσιο ενδιαφέρον. (Birkbeck Sarah, 2013).

Στο δικαίωμα ελευθερίας της έκφρασης, αναφέρεται το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και το άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, που ορίζουν ότι: «Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης ή την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς την ανάμειξη δημοσίων αρχών και αδιακρίτως συνόρων.»

Οι συγκεκριμένες διατάξεις προστατεύουν όχι μόνο απόψεις που είναι αποδεκτές και δημοφιλείς, αλλά και εκείνες που μπορούν να προκαλέσουν κάποια διατάραξη. (Tall Nick, 2013). Έχει υποστηριχθεί επίσης ότι, κυρώσεις επιβάλλονται –για απόψεις που διαχέονται από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σε εκατομμύρια πολίτες- στις **περιπτώσεις που απειλείται το δημόσιο συμφέρον**.

Τα παιδιά ανήκουν στα πιο ευάλωτα μέλη της κοινωνίας, εν προκειμένω λόγω της ηλικίας τους και της έλλειψης εκτίμησης των κινδύνων που περιλαμβάνονται στην αποκάλυψη των προσωπικών πληροφοριών τους. Η υπάρχουσα νομοθεσία, δεν προστατεύει επαρκώς τις προσωπικές πληροφορίες των παιδιών στο διαδίκτυο.

Ούτε οι οδηγίες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, περιλαμβάνουν οποιαδήποτε συγκεκριμένη καθοδήγηση σχετικά με τα παιδιά. Η ομάδα εργασίας προστασίας των δεδομένων άρθρου 29 παρείχε κάποια καθοδήγηση σχετικά με τα παιδιά και την προστασία των δεδομένων. Εντούτοις, ενδιαφέρεται συνήθως για το χειρισμό των στοιχείων των παιδιών από τα σχολεία και τη συγκατάθεσή τους, στην επεξεργασία των προσωπικών στοιχείων τους. (Article 29 Working Party, “*Opinion 15/2011 on the definition of consent*”, 13th July 13, 2011 διαθέσιμο σε: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2011/wp187_en.pdf.##Ibid.)

Μια λύση που εξετάζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι **«Το δικαίωμα να ξεχαστεί»**, σύμφωνα με το οποίο ο ανήλικος χρήστης μιας ιστοσελίδας έχει το δικαίωμα να αποφασίσει τη διαγραφή ορισμένων δεδομένων του. Το ερώτημα που τίθεται, είναι αν τα παιδιά είναι σε θέση να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα διαγραφούν. (McDermott Lorraine 2012).

Ενώ «το δικαίωμα να ξεχαστεί» είναι μια λύση που οδηγεί στην προστασία της ιδιωτικότητας, εν τούτοις διαπιστώνεται ένας **αριθμός δυσκολιών** σχετικά με την υλοποίησή του. Οι περισσότερες σε απευθείας σύνδεση υπηρεσίες προσφέρουν αυτήν την περίοδο την επιλογή για τους χρήστες, να διαγράψουν τις φωτογραφίες ή το περιεχόμενο από την περιοχή τους, αυτό όμως δε σημαίνει ότι, το συγκεκριμένο περιεχόμενο διαγράφεται από το Διαδίκτυο. Εάν ένα μεμονωμένο περιεχόμενο θέσεων αντιγράφεται αργότερα και επαναταχυδρομείται από έναν άλλο χρήστη, το πρώτο άτομο δεν μπορεί απλά να διαγράψει το επαναταχυδρομημένο περιεχόμενο εάν το επιθυμεί. Πρέπει να ζητήσει και από τον άλλο χρήστη για να διαγράψει το περιεχόμενο. Μια ομάδα ισπανών πολιτών έχει κερδίσει πρόσφατα μια περίπτωση ενάντια σε Google, ζητώντας να αφαιρέσει από το Διαδίκτυο αναφορές, απαιτώντας την εφαρμογή «του δικαιώματος να ξεχαστεί».

Από την άλλη πλευρά, **η ορθή αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, οδηγεί στην πρόληψη της εγκληματικότητας**, όπως έχει διαπιστωθεί σε σημαντικές περιπτώσεις **παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**, σε χώρες όπως η Κένυα. Η πλατφόρμα Ushahidi, για παράδειγμα, χρησιμοποιήθηκε ιδιαίτερα κατά τη βίαιη μετεκλογική περίοδο 2007-2008 από τους Κενυάτες, επιτρέποντας στους χρήστες να υποβάλλουν τα στοιχεία ή περιστατικά καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, μέσω sms, smart phones, twitter, email. Η πλατφόρμα έχει χρησιμοποιηθεί από τότε σε πάνω από 140 χώρες και έχει κερδίσει ιδιαίτερο έδαφος, σε χώρες όπως η λαϊκή Δημοκρατία του Κογκό, Νότια Αφρική, Γάζα, Ινδία, Σουδάν, Αφγανιστάν, Μπουρούντι, και Αϊτή. (Meier, 2012). Για εκατοντάδες ή χιλιάδες χρήστες, η πλατφόρμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρόωρο σύστημα προειδοποίησης, να ακολουθήσει τις μορφές της βίας και στη συνέχεια να διευκολύνει την άμεση ανταπόκριση των αρμοδίων υπηρεσιών. (Bock J. G.2012)

5. Συμπερασματικές Παρατηρήσεις.

Η καθημερινή χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, προκαλεί συχνά σύγχυση σχετικά με το χαρακτήρα των πληροφοριών- δημόσιες, ιδιωτικές- την επεξεργασία τους, και τη στάση του κοινού απέναντι σε αυτές. (Sikand Maya, 2012) Εντούτοις, η απευθείας σύνδεση με ένα κοινωνικό δίκτυο, σημαίνει τη συμμετοχή σε ιδιωτικές πληροφορίες, που η επαναπροώθησή τους θα τις καταστήσει δημόσιες σε λίγα δευτερόλεπτα.

Συνεπώς, **από την οριοθέτηση της έννοιας των πληροφοριών, σε δημόσιες και ιδιωτικές, εξαρτάται η επίλυση του προβλήματος**, της καταχρηστικής λειτουργίας των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Η αποσαφήνισή τους θα πρέπει να βρίσκει εφαρμογή, καταρχήν στην **πολιτική που εφαρμόζουν τα δημοφιλή μέσα κοινωνικής δικτύωσης**, κατά την εγγραφή ενός νέου χρήστη. Ένας πρακτικός οδηγός πλοήγησης, μικρής έκτασης, στον οποίο θα αποτρέπονται τα λάθη του παρελθόντος, μέσα από τις αναλυτικές αναφορές του, μπορεί να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση.

Χρήσιμη θα ήταν η επεξεργασία, **εκ μέρους της θεσμοθετημένης ανεξάρτητης αρχής σε κάθε Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, των πληροφοριών που σχετίζονται με το έγκλημα και την εγκληματικότητα, ώστε να αποφεύγονται οι αυτοσχεδιασμοί των πολιτών, που μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές επιπλοκές στην εξιχνίαση του εγκλήματος (όπως συνέβη στο παράδειγμα της Βοστώνης).

Σε κάθε περίπτωση όμως, η δυσμενής επίδραση, της κακής χρήσης των πληροφοριών, **εξαρτάται από την αποτελεσματικότητα του νομικού οπλοστασίου.**

Το πέρασμα, από την καταχρηστική- όπως είναι σήμερα- στην ορθή χρήση κάθε ψηφιακής πλατφόρμας κοινωνικής δικτύωσης, μπορεί να αναδείξει τις θετικές πτυχές τους, όπως η άμεση επικοινωνία, η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και η **προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**, στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία μας. Με αυτό τον τρόπο **θα επιτευχθεί ο βασικός σκοπός της Αντεγκληματικής πολιτικής**, που είναι ο περιορισμός του εγκλήματος, στα ελάχιστα, δυνατά, όρια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξιάδης Στ (2011)., *Εγκληματολογία*, Ε΄ Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, σελ. 279 επ.

Αλεξιάδης Στ., (2003), *Ανακριτική*, 5^η Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

Βιδάλη Σ.(2013) , *Αντεγκληματική πολιτική, Από τη μικροεγκληματικότητα έως το οργανωμένο έγκλημα*, Νομική Βιβλιοθήκη.

Δημόπουλος Χ. (2011), *Ανακριτική*, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 395-422.

Δημόπουλος Χ. (2009), *Εγκληματολογία*, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 40 επ.

Δημόπουλος Χ. (1988), *Η προεγκληματική επικινδυνότητα και τα μέτρα αντιμετώπισής της*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, σελ. 16 επ.

Δημόπουλος Χ. –Θεολόγη Β. (2012)., *Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας*, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 102-129.

Θεολόγη Β. (2011), *Εγκληματικότητα και ΜΜΕ*, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 90-98.

Ιγγλεζάκης Ι.(2011), *Προστασία Προσωπικών Δεδομένων στις υπηρεσίες κοινωνικής Δικτύωσης, Σκιαγράφηση των ζητημάτων προστασίας της ιδιωτικότητας και αναζήτηση λύσεων*. Μέρος 1^ο, Συνήγορος, Τεύχος 84/2011, σελ. 74.

Ιγγλεζάκης Ι. (2008), *Το δίκαιο της πληροφορικής*, Β΄ Έκδοση, σελ. 259 επ.

Πανούσης Γ. (2003), *Σειρά Media και Έγκλημα (2)*, Ο υπο-θετικός εγκληματίας, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, σελ. 36-38.

Τσουραμάνης Χ. (2005)., *Internet και Ποινική Δικαιοσύνη, Προσωπικό απόρρητο (Privacy) στο Διαδίκτυο*, ΠοινΔικ 6/2005, σελ. 708.

Becker H, (1963), *Outsiders*, The Free Press of Glencoe, (copyright renewed 1991), σελ. 23 επ.

Berners-Lee T.(2000), *Weaving the Web: The original design and ultimate destiny of the World Wide Web* (New York, US: Harpers Business Publishing, 2000) 16.

Birkbeck Sarah, (2013), *Can the use of social media be regulated*, Computer and Telecommunications Law Review, C.T.L.R., 19(3), 83-85.

Bock J. G.(2012) , *The Technology of Nonviolence: Social Media and Violence Prevention*.

Bolter, J.D. (1996) 'Virtual Reality and Redefinition of Self ', in L. Strate, R. Jacobson and S.B. Gibson (eds) *Communication and Cyberspace: Social Interaction in an Electronic Environment*, pp. 105–20. Cresskill, NJ: Hampton Press.

Boyd D. and Ellison N.(2008), "Social Network Sites: Definition, History and Scholarship" *Journal of Computer-Mediated Communications* 13, 210-230, 221.

Cohen S. (1972), *Folk Devils and Moral Panics*, Oxford, Robertson, σελ. 73-75.

Granovetter M,(1973) "The Strength of Weak Ties", *American Journal of Sociology* 78(6), 1360-1380, 1367.

Hernández González, Lennin (2013), "Habeo Facebook ergo sum? Issues around privacy and the right to be forgotten and the freedom of expression on online social networks", *Ent. L. R.* 24(3), 83-87

Khan Sarosh, (2012), The threat posed to reputation by the emergence of social web technologies, *Entertainment Law Review*, 23(5), 126-129

Kincaid Jason (2009), "Google Privacy Blunder Shares Your Docs Without Permission" on *TechCrunch*, March 7, 2009, (διαθέσιμο σε:<http://www.techcrunch.com/2009/03/07/huge-google-privacy-blunder-shares-your-docs-without-permission/>)

Meier (2012), 'New Information Technologies and Their Impact on the Humanitarian Sector', 93 *Int'l Rev Red Cross*, No. 884, 1239.

McDermott Lorraine (2012), Legal issues associated with minors and their use of social networking sites, B Corp Law, LLB, LLM in Law, Technology and Governance, NUI, Galway, Trainee Solicitor CL, Comms. L., 17(1), 19-24.

Papacharissi Zizi(2009), The virtual geographies of social networks: a comparative analysis of Facebook, LinkedIn and ASmallWorld, *New Media Society* 2009; 11; 199

Sellars Simon (2011), *European Intellectual Property Review (E.I.P.R.)*, Online privacy: do we have it and do we want it? A review of the risks and UK case law, 33(1), 9-17

Sikand Maya (2012), To Tweet or not to Tweet? "Speak not what they ought to say, but what they feel", *Archbold Review*, 9, 4-5

Tall Nick (2013), DPP interim guidelines on prosecuting cases involving communications sent via social media - a matter of common sense?, *Entertainment Law Review*, (Ent. L.R), 24(3), 88-91

Zhao D. and Rosson M., (2009), "How and why people twitter: The role that micro-blogging plays in informal communication at work" In GROUP 2004, May 10-13, Florida, US 245.R. 2013, 24(3), 83-87.